

Regeling van het toezigt bij het oprigten van fabrieken enz., welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken.

[16. 2.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij Koninklijke boodschap van den 8sten April 1869 werd aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter overweging aangeboden een ontwerp van wet tot intrekking van de artt. 88 en 340, wijziging en aanvulling van de artt. 76, 81, 82, 339, 341, 385, 388 en 398 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Daar dit ontwerp, dat in de vorige zitting onafgedaan bleef, thans op nieuw geheel onveranderd wordt aangeboden, kan de ondergeteekende zich ten aanzien van de gronden, waarop het berust, gedragen aan de Memorie van Toelichting, die het bij de eerste aanbieding vergezelde.

De Minister van Justitie,

VAN LILAAAR.

[18. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP *ingekomen in de zitting van den 23sten September 1869.*

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot regeling van het toezigt bij het oprigten van fabrieken, magazijnen, bewaarplaatsen en andere inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken.

De toelichtende memorie en bijlagen, die het wetsontwerp vergezellen, bevatten de gronden waarop het rust. En hiermede, Mijne Heeren! bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 20sten September 1869.

WILLEM.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

[18. 2.]

ONTWERP VAN WET tot regeling van het toezigt bij het oprigten van fabrieken, magazijnen, bewaarplaatsen en andere inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is omtrent fabrieken, magazijnen, bewaarplaatsen en andere inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken, regels bij de wet te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

Fabrieken, magazijnen, bewaarplaatsen of andere inrigtingen, welke gevaar of schade kunnen veroorzaken, worden niet opgericht zonder vergunning van het dagelijksch bestuur der gemeente.

Art. 2.

Gevaar of schade worden geacht te kunnen veroorzaken:

I. Inrigtingen bestemd tot vervaardiging, verwerking of bewaring van buskruid en andere ontplofbare stoffen, als: fulminaten (donderkwik en dondersilber), picraten, chloraten en de zoogenaamde nitro-verbindingen (schietkatoen, pyronilin, nitro-glycerine en andere); onder deze inrigtingen behooren de fabrieken en bewaarplaatsen van vuurwerken.

II. Scheikundige fabrieken, bestemd tot vervaardiging

van zwavelzuur, zoutzuur, salpeterzuur, zuringzuur en arsenigzuur, van lood- en kwikverbindingen, van koolzure en zwavelzure soda, van bleekwateren en bleekpoeders, van cyaanverbindingen, van phosphorus (waaronder de lucifersfabrieken), van vlugtige aethers, alcoholen en olien, van zwavel, koolstof, benzine en de vlugtige koolwaterstoffen (steenolie of petroleum, petroleum naphtha); als ook de bewaarplaatsen dezer stoffen.

III. Inrigtingen bestemd tot de drooge distillatie van plantaardige en dierlijke zelfstandigheden, en de verwerking en bewaring der daardoor verkregen producten, als de gasfabrieken, de been- en ivoorzwart-branderijen, de zwartselfabrieken, de drukinktfabrieken, de steenkolen-, coaks-, turfcoaks- en houtskoolbranderijen, de fabrieken van gasolie, turfolie, photogeen, folarolie en creosoot, daarbij ook de inrigtingen tot creosotering van hout, de teer- en asphaltkokerijen, de fabrieken bestemd tot vervaardiging van kleurstoffen uit de producten der drooge distillatie, de zoogenaamde anilinkleuren.

IV. Inrigtingen bestemd tot verwerking van dierlijke en plantaardige vetten en van harsen, waaronder de vet-smelterijen, de vet- en stearinekaarsen-fabrieken, de olie-, traan-, vera-, vernis- en lakkokerijen, de patentolie- en harsolie-fabrieken en de inrigtingen tot het ontvetten der wol en der oliekoeken.

V. De kalkbranderijen, kalkblusscherijen en de bewaarplaatsen van ongebluschten kalk.

VI. De goud- en zilver-affineerderijen.

VII. De ijzer- en kopersmelterijen en gieterijen.

VIII. De stijfjel-, aardappelmeel- en aardappelstroop-fabrieken.

IX. De lijmfabrieken.

X. De orseille (lakmoes) en garancine-fabrieken, alsmede de verwerijen en snelbleekerijen.

XI. De hennep- en vlasroterijen.

XII. De slagterijen, vilderijen, penserijen, de droogerijen en zouterijen van huiden, darmen, lebben en van visch.

XIII. De huidenlooierijen.

XIV. De bewaar- en bereidingsplaatsen, alsmede de droogerijen van bloed.

XV. Mouterijen, branderijen, distilleerderijen en likeurstokerijen.

XVI. Bewaarplaatsen van asch, vuilnis, meststoffen, bagger, beenderen, lompen en guano, en de fabrieken waarin deze stoffen worden verwerkt (poudretten, compost en dergelijke.)

Art. 3.

Wij behouden Ons voor om, zoo noodig, de inrigtingen in art. 2 genoemd bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur aan te vullen.

Zoodanige maatregel van inwendig bestuur vervalt, indien hij niet binnen een jaar na zijne afkondiging bekrachtigd is door de wet.

Art. 4.

De vergunning tot het oprigten van inrigtingen, bedoeld in artt. 2 of 3, wordt verleend of geweigerd zonder in aanmerking te nemen of bij die inrigtingen stoomkracht wordt aangewend.

Art. 5.

Elke fabriek, waarin de werkzaamheden geraas kunnen veroorzaken, hoorbaar buiten het tot die fabriek behoorende terrein, en welke gelegen is binnen eenen afstand van drie honderd meters van inrigtingen, uitsluitend bestemd voor verpleging van zieken, uitoefening der openbare godsdienst of geven van onderwijs, behoeft voor hare oprigting de vergunning van het dagelijksch bestuur der gemeente.

Deze vergunning wordt alleen geweigerd op grond dat door de werkzaamheden in de fabriek hinder veroorzaakt kan worden aan de inrigtingen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel.

De afstand van drie honderd meters aldaar vermeld, wordt gerekend tusschen de twee naastgelegen punten der bedoelde gebouwen.

Art. 6.

Het oprigten van stoomwerktuigen is vrij, behoudens de vergunning, welke fabrieken bedoeld in art. 5 behoeven, en de naleving der voorschriften in het tweede en derde lid.

Regeling van het toezigt bij het oprigten van fabrieken enz., welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken.

De vuurhaard, tot een stoomwerktuig behoorende, moet de rook, dien hij veroorzaakt, zooveel mogelijk verbranden.

Een algemeene maatregel van inwendig bestuur regelt de afstanden van belendende eigendommen, binnen welke geene stoomwerktuigen mogen worden opgericht, alsmede de veiligheidsmaatregelen ten aanzien van belendende eigendommen bij het oprigten van stoomwerktuigen in acht te nemen.

De voorschriften bedoeld in het derde lid zijn niet verplichtend, wanneer de eigenaars der belendende eigendommen de naleving daarvan niet eischen.

Art. 7.

Voor de uitoefening van industriële en handelsbedrijven, niet bedoeld in art. 2 of 3, kunnen door den gemeenteraad, doch alleen wanneer het in het belang der openbare veiligheid of gezondheid noodig is, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, algemeene voorschriften worden vastgesteld.

Tegen het besluit van Gedeputeerde Staten kunnen zoowel de gemeenteraad als andere belanghebbenden bij Ons voorzitting vragen. Daarbij geldt het vierde lid van art. 18.

Art. 8.

In het belang der openbare orde of gezondheid kan voor de uitoefening van eenig bedrijf, bij besluit van den gemeenteraad, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, eene bepaalde gelegenheid worden aangewezen.

De twee laatste zinsneden van art. 7 zijn hier van toepassing.

Art. 9.

Bij het verzoek om vergunning wordt overgelegd:

1°. eene naauwkeurige beschrijving in duplo van de plaats waar de inrigting zal worden gesteld, en eene opgave van het te vervaardigen of te verzamelen fabrikaat en van de beweegkracht die in de inrigting wordt aangewend;

2°. voor de inrigtingen, bedoeld in art. 2 of 3, een platte grond in duplo op eene schaal van minstens één op twee honderd vijftig, aanwijzende de inwendige zamenstelling der inrigting en toebehooren;

3°. een uittreksel uit de kadastrale leggers, aanwijzende:

a. voor de inrigtingen, bedoeld in art. 2 of 3, de perceelen binnen eenen kring van honderd meters van het gebouw der inrigting gelegen;

b. voor de fabrieken, bedoeld in art. 5, de ziekeninrigtingen, gebouwen voor de uitoefening der openbare godsdienst bestemd en scholen, binnen een kring van drie honderd meters van het gebouw der fabriek gelegen.

Art. 10.

Van elk verzoek om vergunning tot oprigting van inrigtingen bedoeld in artt. 2 of 3, geeft het dagelijksch bestuur der gemeente ten spoedigste schriftelijk kennis aan de gebruikers van elk der perceelen binnen den in art. 9, n°. 3, lit. a. bedoelden kring gelegen, legt het met de bijlagen, genoemd in laatstgemeld artikel, ter visie op de secretarie en geeft daarvan te gelijk op de gebruikelijke wijze, alsmede door aanplakking op het terrein voor de inrigting bestemd, kennis aan het publiek.

Strekt die kring zich in andere gemeenten uit, dan geschiedt ook daar openbare afkondiging. Van elk verzoek om vergunning tot oprigting van fabrieken, bedoeld in art. 5, geschiedt alleen openbare afkondiging.

Strekt de kring, aangewezen in art. 9, n°. 3, lit. b, zich in andere gemeenten uit, dan geschiedt ook daar openbare afkondiging.

Art. 11.

Op den veertienden dag na de openbare kennisgeving wordt op de daarin aangewezen plaats en uur gelegenheid gegeven om ten overstaan van een der leden van het dagelijksch bestuur der gemeente, in openbare zitting, bezwaren tegen de inrigting in te brengen.

Daarbij worden zoowel de verzoeker als zij, die bezwaren inbrengen, in de gelegenheid gesteld de bezwaren mondeling en schriftelijk toe te lichten.

Van het op de zitting voorgevallene wordt proces-verbaal opgemaakt.

De verzoeker kan gedurende drie dagen op de secretarie dier gemeente van de ingekomen bezwaarschriften kennis

nemen en gedurende dien tijd zijne zaak mondeling of schriftelijk toelichten.

Ten aanzien der fabrieken bedoeld in art. 5 kunnen alleen bezwaren worden ingebracht wegens hinder.

Art. 12.

Binnen eene maand na het in art. 11 bedoeld onderzoek, beslist het dagelijksch bestuur der gemeente over het verzoek en geeft daarvan onmiddellijk aan den belanghebbende en te gelijk door aankondiging aan het publiek kennis.

Dat bestuur zorgt dat in de gevallen bij art. 10, 2de en 4de lid, voorzien, de beslissing ook in de andere gemeenten worde afgekondigd.

Kan de beslissing binnen dien tijd niet genomen worden, dan wordt zij bij een met redenen omkleed en af te kondigen besluit verdaagd.

Art. 13.

De vergunning wordt schriftelijk en kosteloos gegeven. Aan de vergunning wordt een exemplaar van de in art. 9, n°. 1 en 2. bedoelde stukken, van wege het gemeentebestuur gewaarmerkt, gehecht.

Zij laat de regten van derden onverkort.

Art. 14.

In geval van weigering worden de redenen die daartoe geleid hebben in het besluit vermeld.

Tot weigering der vergunning kunnen alleen leiden voor zooveel betreft de inrigtingen bedoeld in art. 2 of 3 de bezwaren, die uit het gevaar voor de veiligheid en vrees voor schade aan den gezondheidstoestand, en voor zooveel betreft de inrigtingen, bedoeld in art. 5, de bezwaren, die uit te veroorzaken hinder aan de in dat artikel vermelde inrigtingen worden ontleend.

Art. 15.

Indien door het stellen van voorwaarden aan de vrees voor gevaar, schade of hinder kan worden te gemoet gekomen, wordt de vergunning voorwaardelijk verleend.

Indien na het verlenen eener voorwaardelijke vergunning blijken mogt, dat de naleving van sommige voorwaarden niet noodig mogt zijn, kan het dagelijksch bestuur den concessionaris geheel of gedeeltelijk daarvan ontslaan, na de belanghebbenden, die bij de oorspronkelijke oprigting werden opgeroepen, te hebben gehoord.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing wanneer eene voorwaardelijke vergunning door Ons is verleend.

Kan over de nadeelige gevolgen eener inrigting tijdens de aanvraag om vergunning niet met voldoende zekerheid worden geoordeeld, zoo wordt eene vergunning voor een bepaalden tijd verleend. Bij aanvraag om verlenging wordt het onderzoek in art. 11 bedoeld, herhaald.

Art. 12 is hier van toepassing.

Art. 16.

Binnen een jaar na het verlenen der vergunning moet de inrigting voltooid en in werking gebragt zijn, ten ware uit hoofde van bijzondere omstandigheden een langer termijn gesteld zij. Bij niet inachtneming dezer termijnen vervalt de vergunning.

Art. 17.

Eene nieuwe vergunning is noodig:

1°. wanneer men de inrigting uitbreiden, of eene andere wijze van bewerking, welke verandering van den aard der inrigting ten gevolge heeft, invoeren wil;

2°. wanneer men eene inrigting, welke twee jaren heeft stil gestaan, op nieuw in werking wil brengen;

3°. wanneer men eene inrigting, bedoeld in art. 2 of 3, welke door brand, ontploffing of eenig ander onheil, aan den aard der inrigting toe te schrijven, geheel of gedeeltelijk is verwoest, wil herstellen.

Hierop zijn de artt. 9 tot en met 16 van toepassing.

De tijd gedurende welken de inrigting door het openbaar gezag volgens art. 25 gesloten is, wordt voor den sub 2°. gestelden termijn niet in rekening gebragt.

Art. 18.

Van elke beslissing, ingevolge art. 12 genomen, staat beroep bij Ons open.

Geldt het eene verleende vergunning, dan wordt het

Regeling van het toezigt bij het oprigten van fabrieken enz., welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken.

beroep binnen veertien dagen na de afkondiging in art. 12 bedoeld ingesteld, en hiervan te gelijk aan het dagelijksch bestuur der gemeente, ter mededeeling aan den concessionaris, kennis gegeven.

Is de vergunning geweigerd, dan geeft de belanghebbende van het ingestelde beroep onmiddellijk berigt aan het dagelijksch bestuur der gemeente, hetwelk onverwijld voor eene openbare kennisgeving zorgt.

Onze beslissing wordt, na verhoor van Gedeputeerde Staten, binnen drie maanden nadat het beroep is ingesteld, bij een met redenen omkleed besluit genomen, ten ware zij vooraf bij afzonderlijk besluit mogt verdaagd zijn.

Indien eene inrigting welke voor hare oprigting vergunning behoeft, in twee gemeenten gelegen is, dan wordt die vergunning door Ons, de besturen der gemeenten gehoord, verleend of geweigerd.

Art. 19.

Aan den concessionaris kan het dagelijksch bestuur der gemeente, doch alleen wanneer het in het belang der openbare veiligheid of gezondheid noodig is, ten allen tijde nieuwe voorwaarden opleggen.

Van dit besluit kan hij binnen veertien dagen aan Ons voorziening vragen.

Het derde en vierde lid van art. 18 zijn hier van toepassing.

Art. 20.

Het dagelijksch bestuur der gemeente ziet toe, dat aan de voorwaarden, bij de vergunning of later gesteld, worde voldaan.

Art. 21.

De leden van het dagelijksch bestuur der gemeente hebben, behoudens de uitzondering in art. 22, ten allen tijde vrijen toegang tot de inrigtingen bedoeld in artt. 2 of 3.

Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien, des noods, met inroeping van den sterken arm.

Is de inrigting enkel door eene woning toegankelijk, dan wordt deze, ondanks den bewoner, niet binnengetreden, dan op schriftelijken last van den burgemeester en in bijzijn van den kantonregter of van den burgemeester, of van een der leden van het dagelijksch bestuur der gemeente, of van een commissaris van politie.

Hiervan wordt door dengene, die krachtens de bepaling van het voorgaande lid daarbij tegenwoordig was, binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt, en aan den ingezetenen, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

Art. 22.

De buskruidfabrieken staan onder het uitsluitend toezigt van Onzen Minister van Oorlog, die de personen aanwijst op welke de bepalingen van art. 21 van toepassing zijn.

Art. 23.

Van den toegang, omschreven in art. 21, zijn uitgesloten de leden van het dagelijksch bestuur der gemeente, welke zelve eene industriële of handelsonderneming uitoefenen.

Indien de leden van het dagelijksch bestuur eene industriële of handelsonderneming uitoefenen, gaat de bevoegdheid tot visitatie, toegekend in art. 21, over op het oudste lid in jaren van den gemeenteraad, of zoo deze ook eene industriële of handelsonderneming uitoefent, op het lid, dat op hem in leeftijd volgt.

Art. 24.

Indien de gestelde voorwaarden niet worden opgevolgd, wordt de vergunning door het dagelijksch bestuur der gemeente ingetrokken.

Van dit besluit kan de concessionaris binnen veertien dagen aan Ons voorziening vragen. Het derde en vierde lid van art. 18 zijn hier van toepassing.

Hangende Onze beslissing kunnen de werkzaamheden van de inrigting door Ons worden geschorst.

Art. 25.

Het voortzetten der werkzaamheden in eene inrigting wordt door het dagelijksch bestuur der gemeente verboden, en des noods wordt de inrigting gesloten of worden de daarin aanwezige werktuigen verzegeld:

1°. wanneer de inrigting zonder de vereischte vergunning in werking is gebracht;

2°. wanneer de inrigting na het vervallen eener vergunning voor een bepaalden tijd in werking wordt gehouden;

3°. wanneer de verleende vergunning ingetrokken is.

De belanghebbende kan hiertegen binnen veertien dagen aan Ons voorziening vragen. Het derde en vierde lid van art. 18 zijn hier van toepassing.

Art. 26.

Het hoofd der onderneming wordt gestraft:

a. met eene geldboete van vijftig tot twee honderd gulden en eene gevangenisstraf van tien tot dertig dagen, te zamen of afzonderlijk, indien hij zonder de vereischte vergunning de inrigting in werking brengt of houdt, of in geval van art. 24, 3de lid, met de werkzaamheden voortgaat;

b. met eene geldboete van vijf en twintig tot honderd gulden en eene gevangenisstraf van vijf tot veertien dagen, te zamen of afzonderlijk, indien hij de gestelde voorwaarden niet opvolgt, of den toegang tot de inrigting weigert aan hen, die daartoe bevoegd zijn verklaard.

Art. 463 van het Wetboek van Strafrecht en art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsblad* n°. 102) zijn hier van toepassing.

Bij eene vennootschap onder eene firma worden de leden der firma en bij eene naamloze vennootschap de bestuurders als hoofden der onderneming aangemerkt.

De straffen, in dit artikel bedreigd, worden alleen toegepast op die hoofden der onderneming, welke door den regter aan de overtreding worden schuldig verklaard.

Uitzonderingen en overgangsbepalingen.

Art. 27.

Inrigtingen, bedoeld in artt. 2 of 3 worden door een Departement van algemeen bestuur niet in werking gebracht, alvorens over de aangevoerde bezwaren door Ons, den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, beslist zij.

Het hoofd van het Departement zendt de stukken, in art. 9 genoemd, aan het dagelijksch bestuur der gemeente, hetwelk voor de naleving van art. 10 zorgt.

Binnen eene maand na de openbare kennisgeving wordt op de vooraf aan te wijzen plaats en uur gelegenheid gegeven om ten overstaan eener commissie uit Gedeputeerde Staten, in openbare zitting, bezwaren tegen de inrigting in te brengen. Van die bezwaren wordt proces-verbaal opgemaakt, hetwelk met het advies der commissie aan het Departement wordt toegezonden.

Art. 28.

Geldt het eene inrigting, van wege een provinciaal bestuur te maken, dan wordt daartoe Onze vergunning gevorderd.

Geldt het eene gemeentelijke inrigting, dan wordt voor de oprigting vergunning van Gedeputeerde Staten gevorderd.

Art. 29.

De verzoeken om vergunning, bij het in werking treden dezer wet ingediend, worden door het bestuur, hetwelk daartoe volgens de tot dus ver van kracht zijnde Koninklijke besluiten bevoegd was, afgedaan.

Art. 30.

Vroeger verleende vergunningen tot oprigtingen van fabrieken en andere inrigtingen vervallen, zoo deze niet binnen een jaar na de afkondiging dezer wet zijn in werking gebracht.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandsche Zaken,